

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2022/3 (Değişik İşler)

Karar Sayısı : 2022/2

Karar Tarihi : 1/6/2022

TALEPTE BULUNAN: Millet Partisi vekili Av. Rafet KAYA

TALEBİN KONUSU: Millet Partisi isminde yer alan “Millet” ibaresinin Cumhuriyet Halk Partisi, İyi Parti, Demokrat Parti, Gelecek Partisi, Demokrasi ve Atılım Partisi ve Saadet Partisince ittifak ismi olarak kullanılmasının tedbiren durdurulmasına ve bu ismin kullanılmayacağına karar verilmesi talebidir.

I. TALEBİN GEREKÇESİ

1. Millet Partisi vekilinin dilekçesinde özetle; Millet Partisinin 22/3/1984 tarihinde kurulduğu ve Yüksek Seçim Kurulu tarafından 14/1/2022 tarihinde yapılan açıklamaya göre seçime girme hakkına sahip siyasi partilerden biri olduğu, parti isminde yer alan “Millet” ibaresinin Cumhuriyet Halk Partisi, İyi Parti, Demokrat Parti, Gelecek Partisi, Demokrasi ve Atılım Partisi ve Saadet Partisi tarafından oluşturulan ittifakça kullanılmasının 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu’nun 96. ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun 29. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ek Protokollerinin ilgili hükümlerine aykırılık teşkil ettiği, bu durumun kamuoyu tarafından yanlış anlaşılmalara ve karışıklığa yol açtığı, adı geçen siyasi partilerin oluşturduğu ittifakça kullanılan ibarenin Partilerinin ismi ile seçmeni yanıltacak şekilde benzer olduğu belirtilerek söz konusu ibarenin ittifakça kullanılmasının tedbiren durdurulmasına ve bu ibarenin kullanılmayacağına karar verilmesi talep edilmiştir.

II. İNCELEME

2. Millet Partisi vekilinin başvurusu, Raportör Burak FIRAT tarafından hazırlanan rapor, ilgili Anayasa ve kanun hükümleri ile bunların gerekçeleri ve diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düşünüldü:

3. Anayasa’nın 68. maddesinin üçüncü fıkrasında “Siyasi partiler önceden izin almadan kurulurlar ve Anayasa ve kanun hükümleri içerisinde faaliyetlerini sürdürürler.” hükmüne yer verilmiş, 69. maddesinin son fıkrasında da siyasi partilerin kuruluş ve çalışmalarının anılan maddedeki esaslar çerçevesinde kanunla düzenleneceği belirtilmiştir.

4. Siyasi partilerle ilgili esasların düzenlendiği 2820 sayılı Kanun’un “Kullanılmayacak parti adları ve işaretler:” başlıklı 96. maddesinin birinci fıkrasında “...siyasi parti siciline kayıtlı bulunan siyasi partilerin isimleri, amblemleri, rumuzları, rozetleri ve benzeri işaretleri[nin] aynen veya iltibasa mahal verecek şekilde başka bir siyasi partice kullanılmayacağı...” belirtilmiştir.

5. Öte yandan 2820 sayılı Kanun’un “Diğer sebeplerle başvuru” başlıklı 104. maddesinin üçüncü fıkrasında “...siyasi parti siciline kayıtlı bulunan siyasi partilerin isimleri, amblemleri ve rumuzlarını aynen veya iltibasa mahal verecek şekilde kabul eden veya kullanan siyasi parti aleyhine Anayasa Mahkemesine, Cumhuriyet Başsavcılığınca resen veya

ilgili siyasi parti tarafından doğrudan yazı ile başvurulur. Anayasa Mahkemesi başvuru tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde isim, amblem ve rumuzlarla ilgili olarak siyasi parti siciline kayıt önceliğine göre yapacağı incelemede bu Kanunun 96 ncı maddesinin birinci fıkrasında aykırılık görürse, aykırılık teşkil eden isim, amblem ve rumuzların hükümsüzlüğüne ve siyasi parti sicilinden terkinine karar verir.” hükmü yer almaktadır.

6. Anılan düzenlemelere göre bir partinin siyasi parti siciline kayıtlı başka bir partinin ismini aynen veya iltibasa yol açacak şekilde kullanması yasaklanmıştır. Siyasi parti siciline kayıtlı bir partinin isminin diğer bir parti tarafından karışıklığa yol açmaması şartıyla kullanılmasında ise herhangi bir engel bulunmamaktadır.

7. Eldeki başvuru, bir siyasi parti tarafından kendisi ile aynı ismi taşıdığı ifade edilen ittifaka karşı yapılmış bir başvurudur. Seçim ittifakına ilişkin temel düzenlemeler 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nda yer almaktadır. 2839 sayılı Kanun'un “*Seçim İttifakı*” başlıklı 12/A maddesinin ikinci fıkrasında ittifak yaparak seçime katılma kararı alan siyasi partilerin seçimin başlangıç tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde genel başkanlarının imzalarını ihtiva eden ittifak protokolünü Yüksek Seçim Kuruluna teslim edecekleri, üçüncü fıkrasında ise bu protokolde siyasi partilerce belirlenmesi hâlinde ittifak unvanı ve kanunlara aykırı olmayan diğer hususların yer alacağı düzenlenmiştir.

8. Söz konusu düzenlemeye göre ittifak yaparak seçime katılma kararı alan siyasi partilerin seçimin başlangıç tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde, genel başkanlarının imzalarını ihtiva eden ve Yüksek Seçim Kuruluna teslim edecekleri ittifak protokolünde bir ittifak unvanı belirlemeleri hâlinde söz konusu unvan hukuken varlık ve geçerlik kazanacaktır. Anılan hüküm çerçevesinde, başlayan bir seçim sürecinden ve Yüksek Seçim Kuruluna verilen ittifak protokolünde yer alan bir ittifak unvanından söz edilebilmesi mümkün olmadığından Millet İttifakı unvanının hukuki varlığından da söz edilemez. Bu kapsamda, hukuken var olmayan bir oluşum ile ilgili olarak Millet Partisi tarafından yapılan başvurunun incelenebilmesine imkân bulunmamaktadır.

9. Belirtilen nedenlerle “*Millet*” ibaresinin ittifak ismi olarak kullanılmasının tedbiren durdurulmasına ve bu ismin kullanılamayacağına karar verilmesi talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

III. HÜKÜM

Millet Partisinin isminde yer alan “*Millet*” ibaresinin Cumhuriyet Halk Partisi, İyi Parti, Demokrat Parti, Gelecek Partisi, Demokrasi ve Atılım Partisi ve Saadet Partisince ittifak ismi olarak kullanılmasının tedbiren durdurulmasına ve bu ismin kullanılamayacağına karar verilmesi talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına 1/6/2022 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR